

TACİKİSTAN ÜLKE BİLGİ NOTU

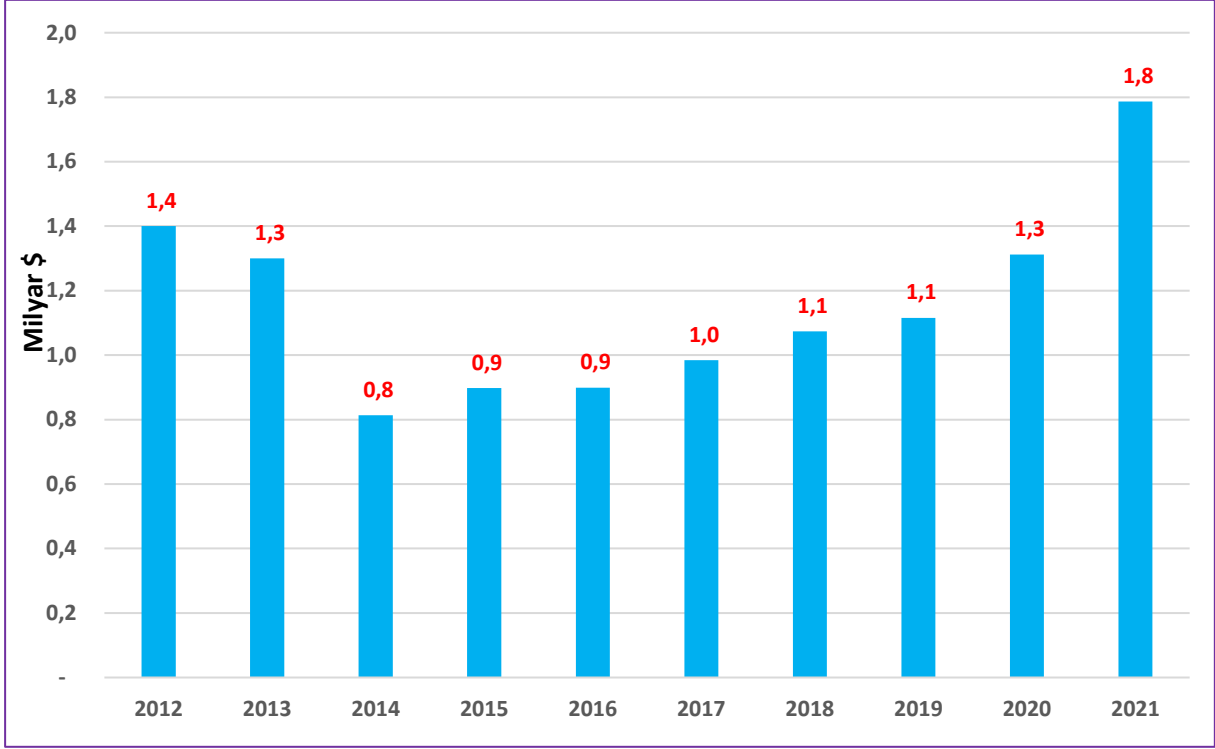

Ekonomik Araştırmalar Şubesi
(Nisan 2022)

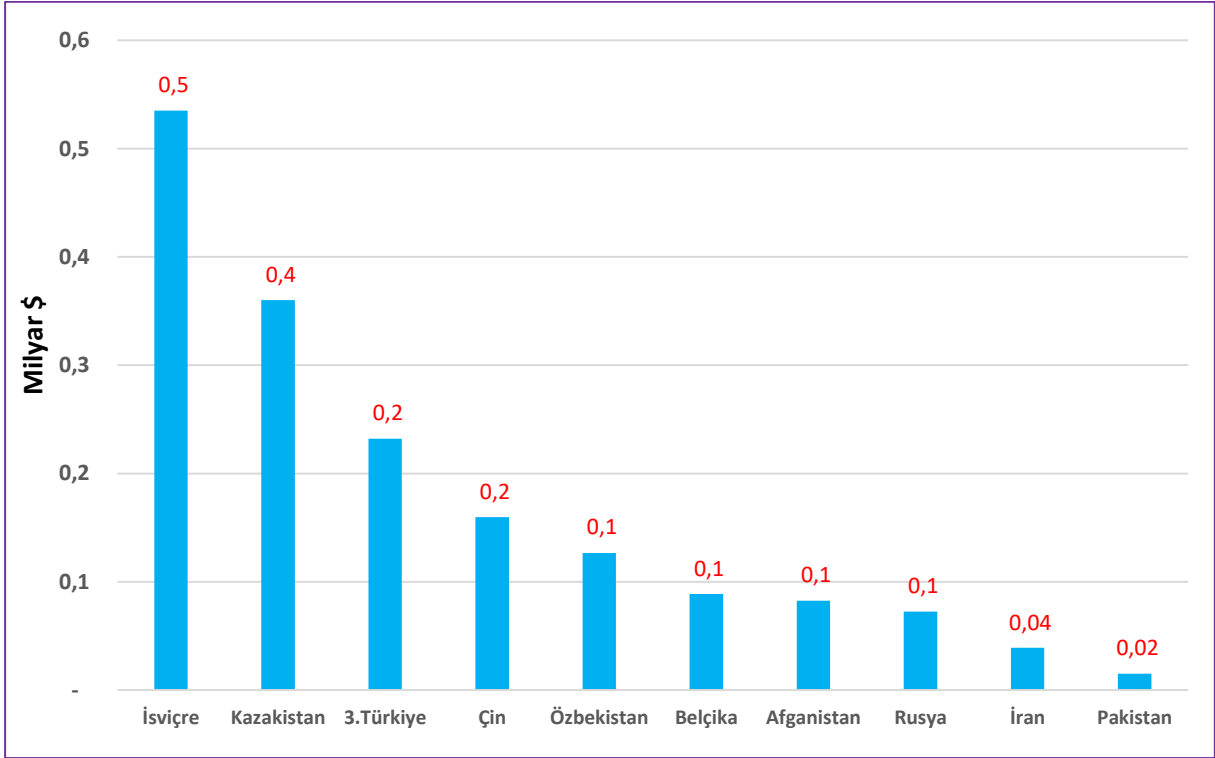
Resmi Adı	Tacikistan Cumhuriyeti
Nüfus	9,8 milyon (IMF 2022)
Yüzölçümü	143.100 km ²
Dil	Tacikçe (Resmi Dil), Rusça, Özbekçe
Başkent	Duşanbe
Para Birimi	Somoni
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	İmamali Rahman
GSYİH	8,5 milyar \$
KİŞİ BAŞINA GSYİH	877,6 \$
GSYİH BÜYÜME HIZI	5 %
ENFLASYON ORANI	8 %
İŞSİZLİK ORANI	2,5 %
TOPLAM İHRACAT	1,4 milyar \$
TOPLAM İTHALAT	3,4 milyar \$
TACİKİSTAN'IN TÜRKİYE'DEN İTHALATI	173,7 milyon \$
TACİKİSTAN'IN TÜRKİYE'YE İHRACATI	149 milyon \$

TAJİKİSTAN'IN DIŞ TİCARET VERİLERİ

• **Tacikistan'ın Dünyaya İhracatı**
(TradeMap, 2012-2021)

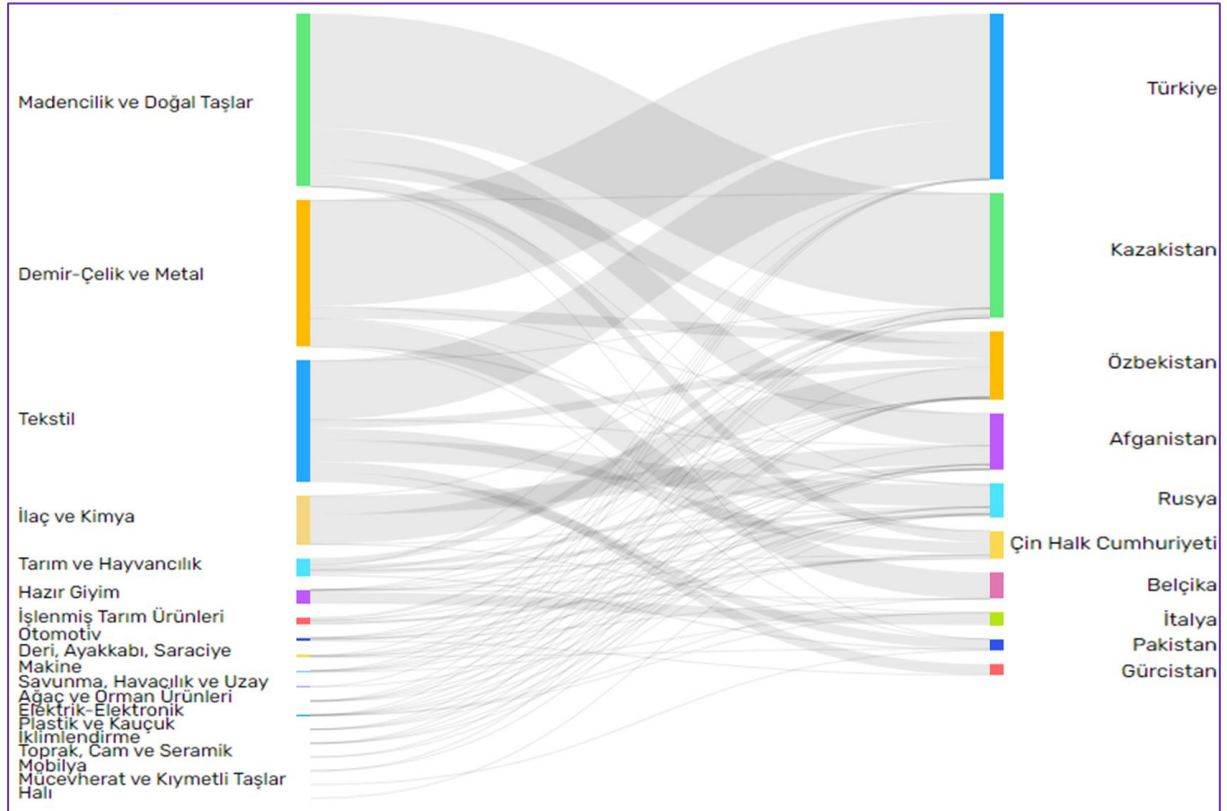
• **Tacikistan'ın İhracatında Ülkeler**
(TradeMap, 2021)

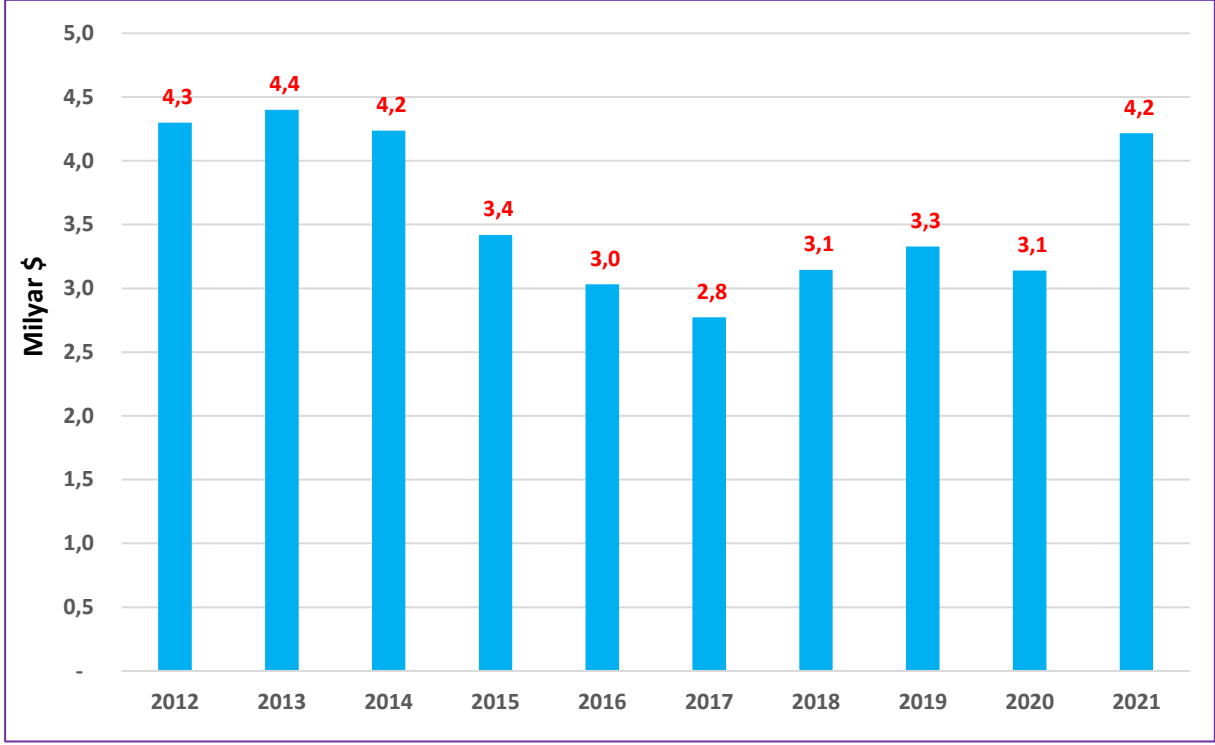
- Tacikistan'ın dünyaya ihracatında önde gelen ürünler

GTİP	Ürün tanımı	İhracat Tutarı
760110	İşlenmemiş alaşımsız alüminyum	136,2 milyon \$
520100	Pamuk (kardesiz, taranmamış)	136 milyon \$
260700	Kurşun cevherleri ve konsantreleri	78 milyon \$
252329	Çimento; portland; diğer	59,8 milyon \$
260800	Çinko cevherleri ve konsantreleri	57,8 milyon \$

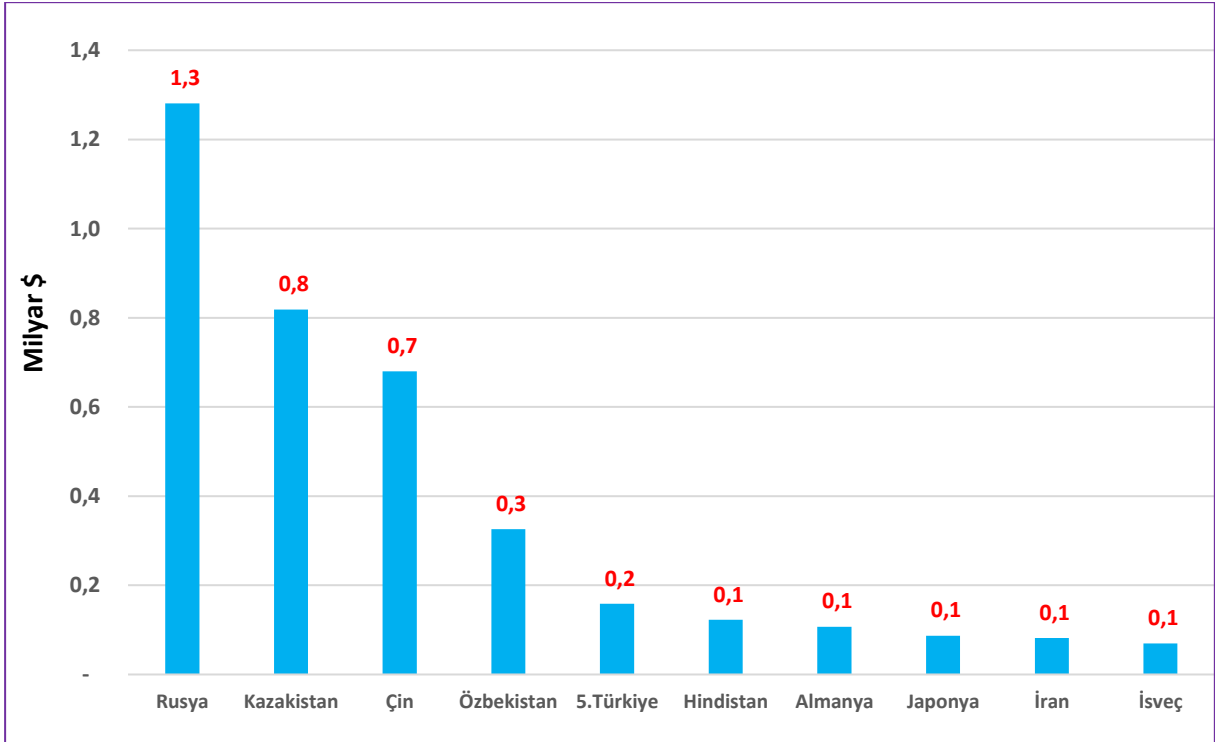
- Tacikistan'ın ihracatında sektörler

• **Tacikistan'ın Dünyadan İthalatı**
(TradeMap, 2012-2021)

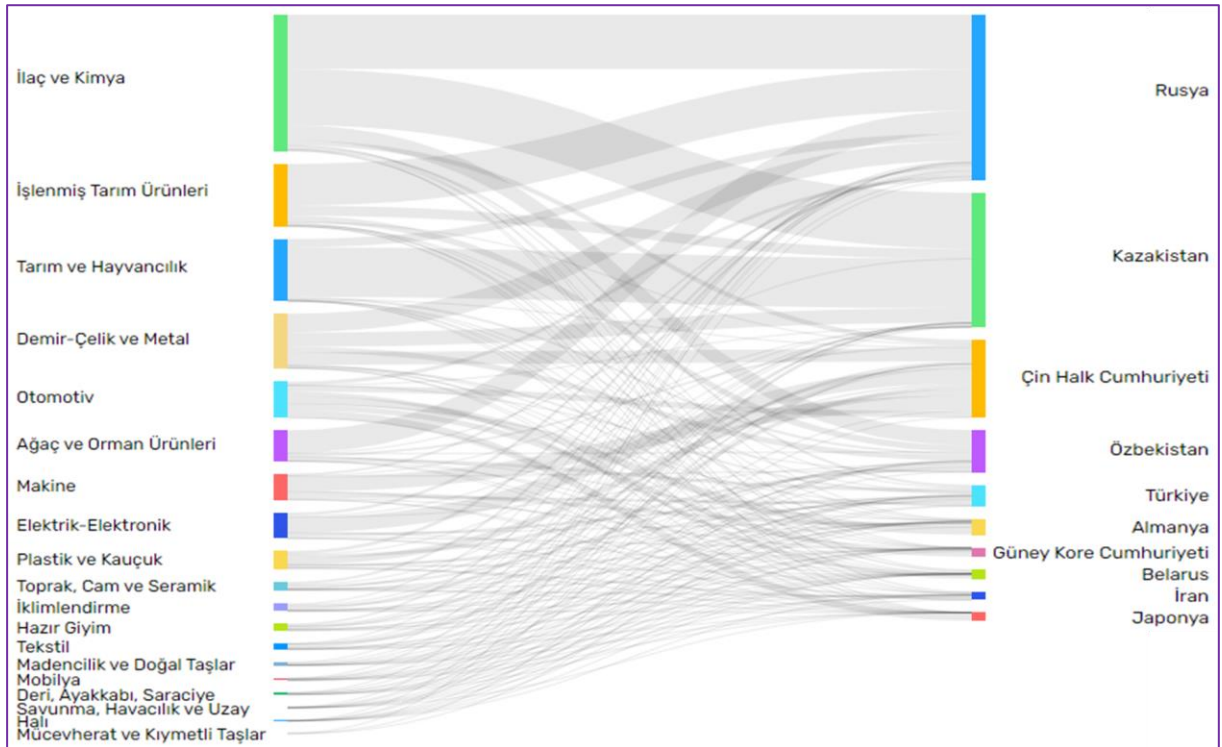
• **Tacikistan'ın İthalatında Ülkeler**
(TradeMap, 2021)

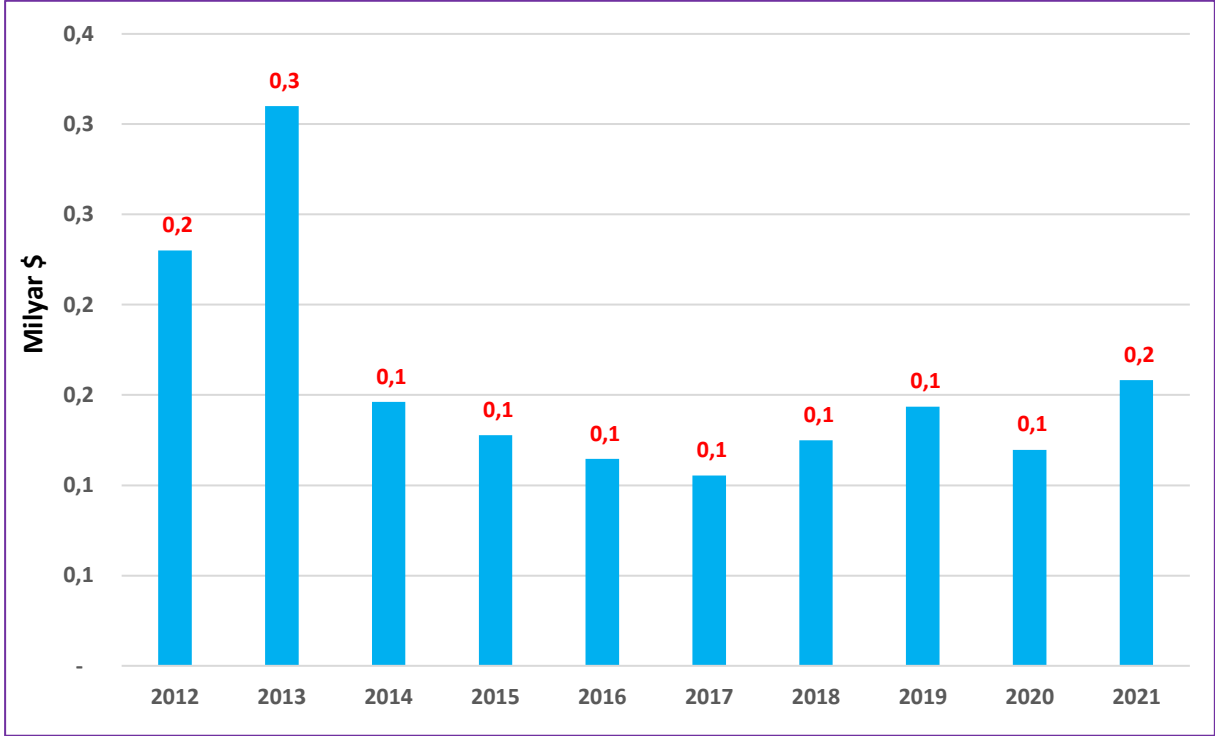
- **Tacikistan'ın dünyadan ithalatında önde gelen ürünler**

GTİP	Ürün tanımı	İthalat Tutarı
100199	Buğday (makarnalık durum buğdayı hariç) ve mahlut; tohumluk olmayan	239 milyon \$
271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar	178,1 milyon \$
271112	Propan (sıvılaştırılmış)	122 milyon \$
721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb şekil bozuklukları olan)	10 milyon \$
271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı \geq %70)	97,5 milyon \$

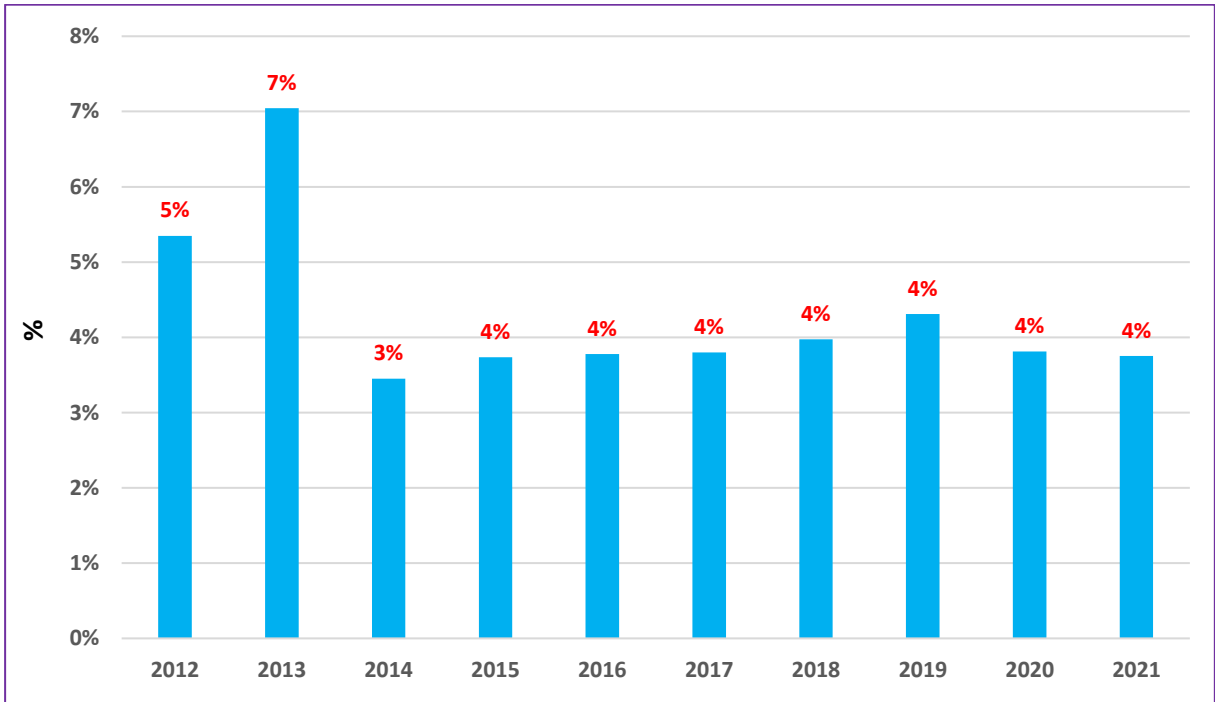
- **Tacikistan'ın İthalatında sektörler**

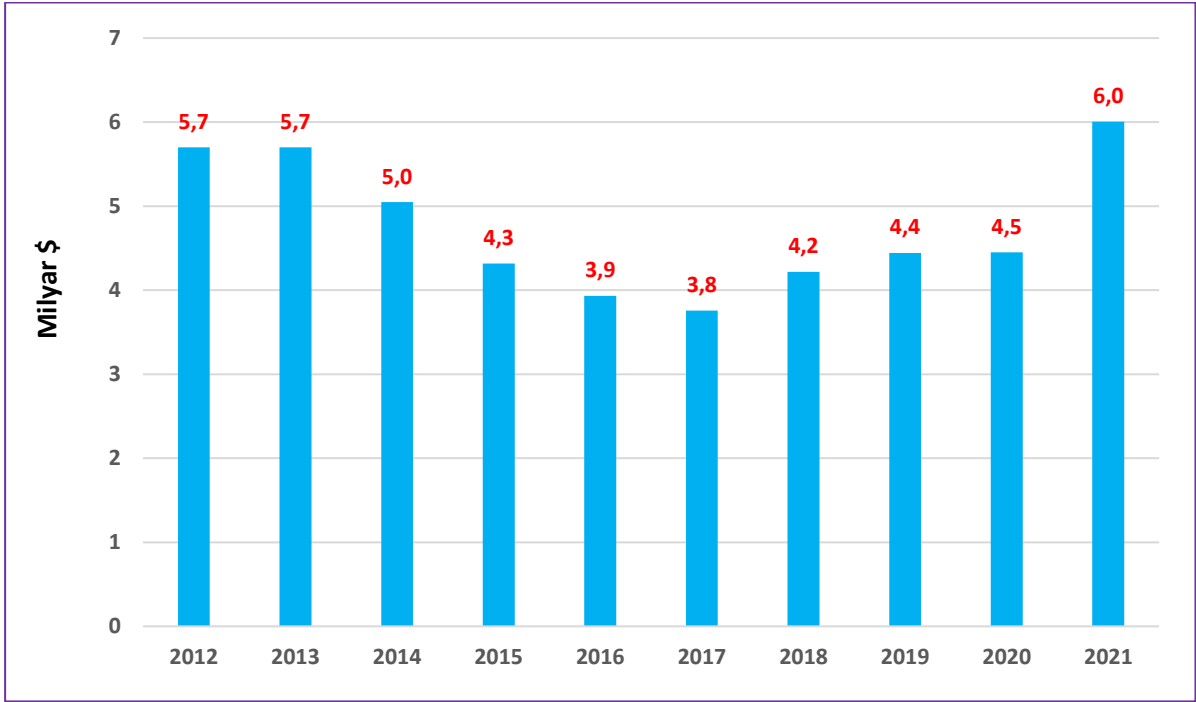
• **Tacikistan'ın Türkiye'den İthalatı**
(TradeMap, 2012-2021)

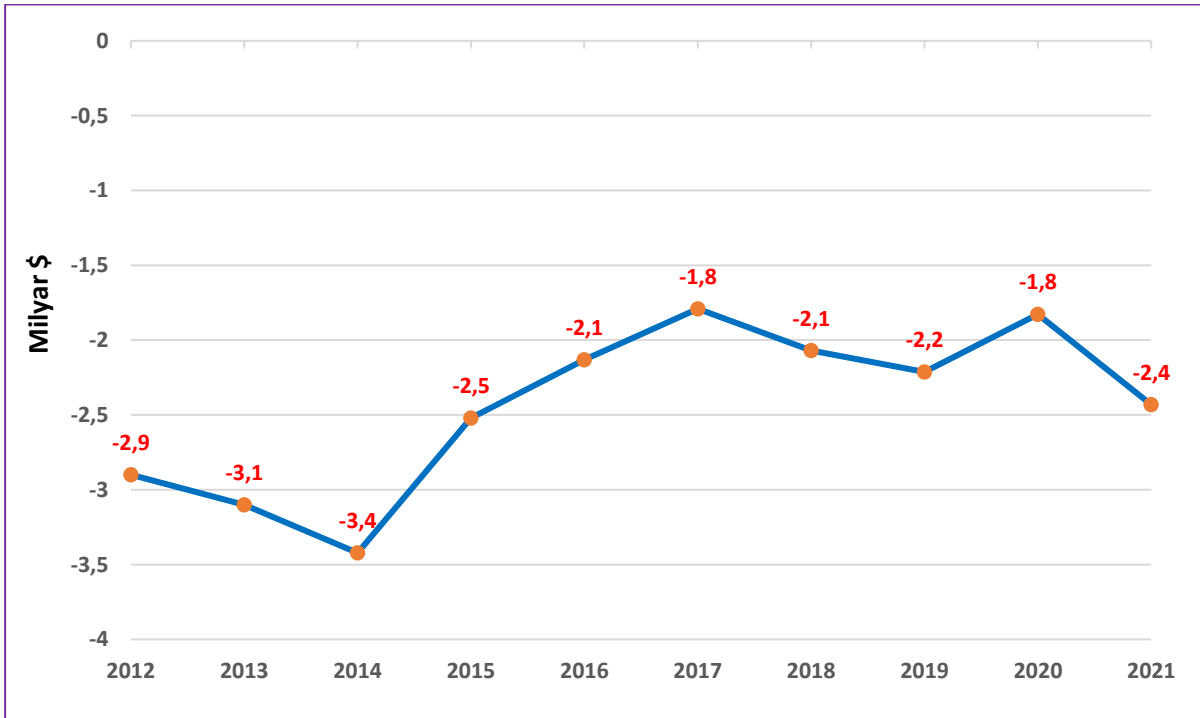
• **Tacikistan'ın İthalatında Türkiye'nin Payı**
(TradeMap, 2012-2021)

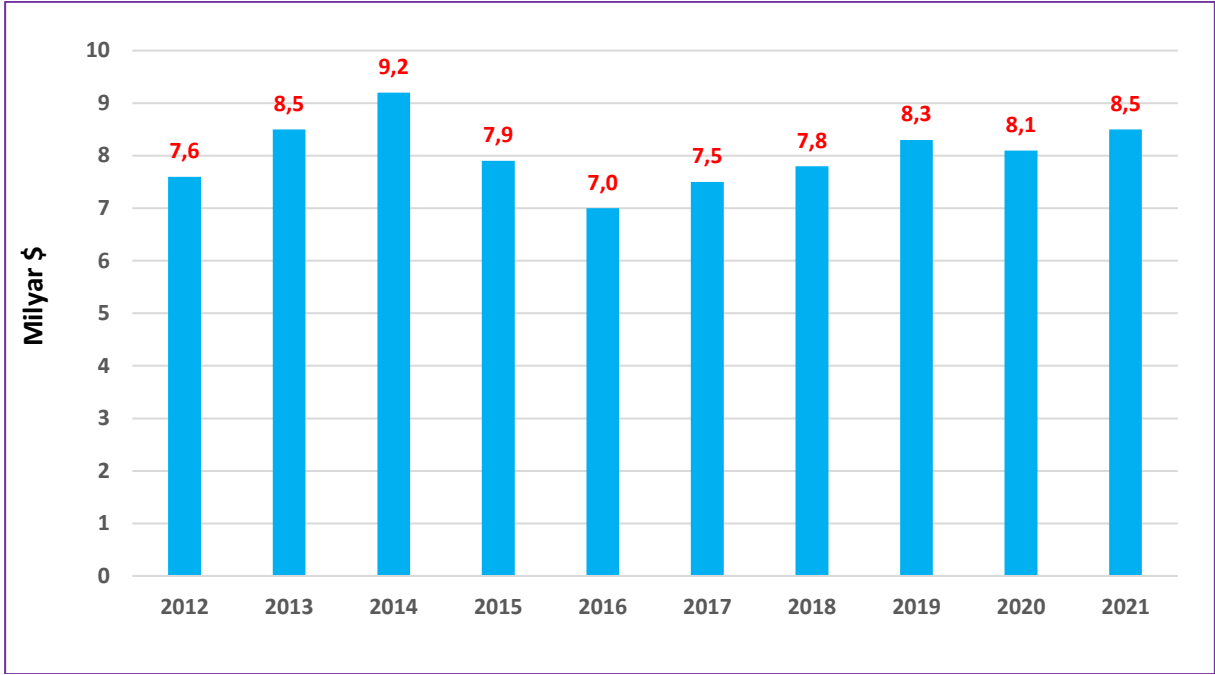
• **Tacikistan'ın Dış Ticaret Hacmi**
(TradeMap, 2012-2021)

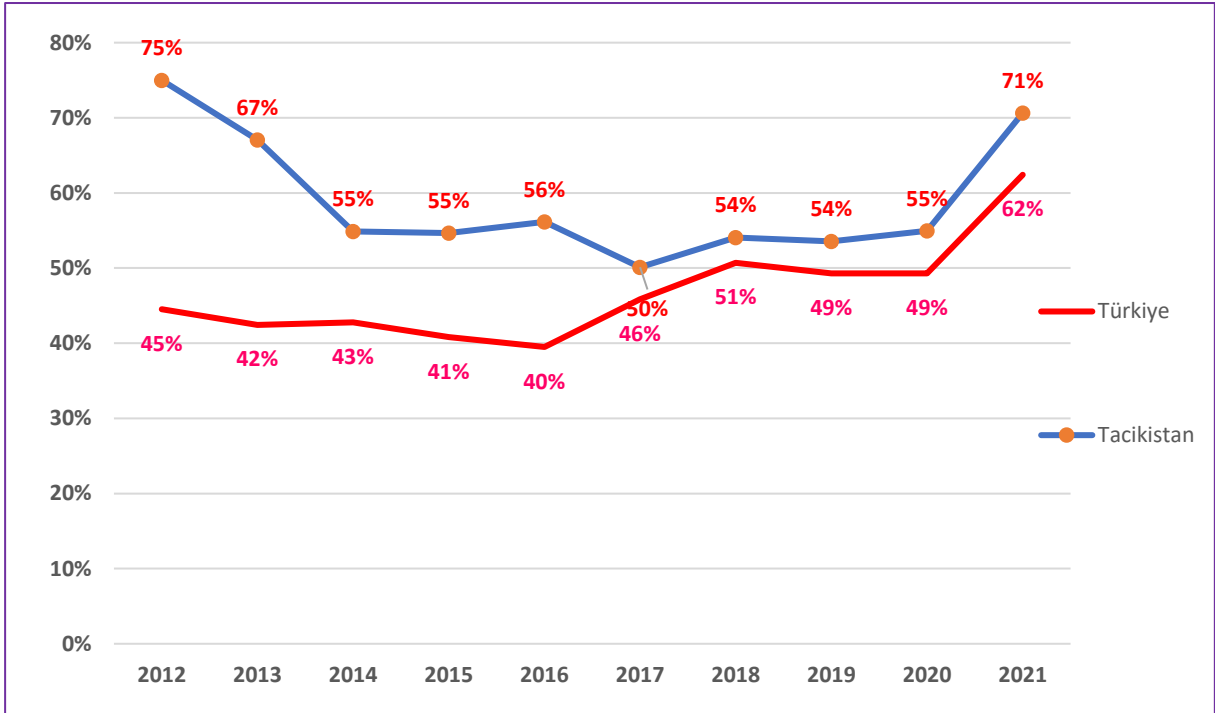
• **Tacikistan'ın Dış Ticaret Dengesi**
(TradeMap, 2012-2021)

• **Tacikistan'ın GSYH'si**
(IMF, 2012-2021)

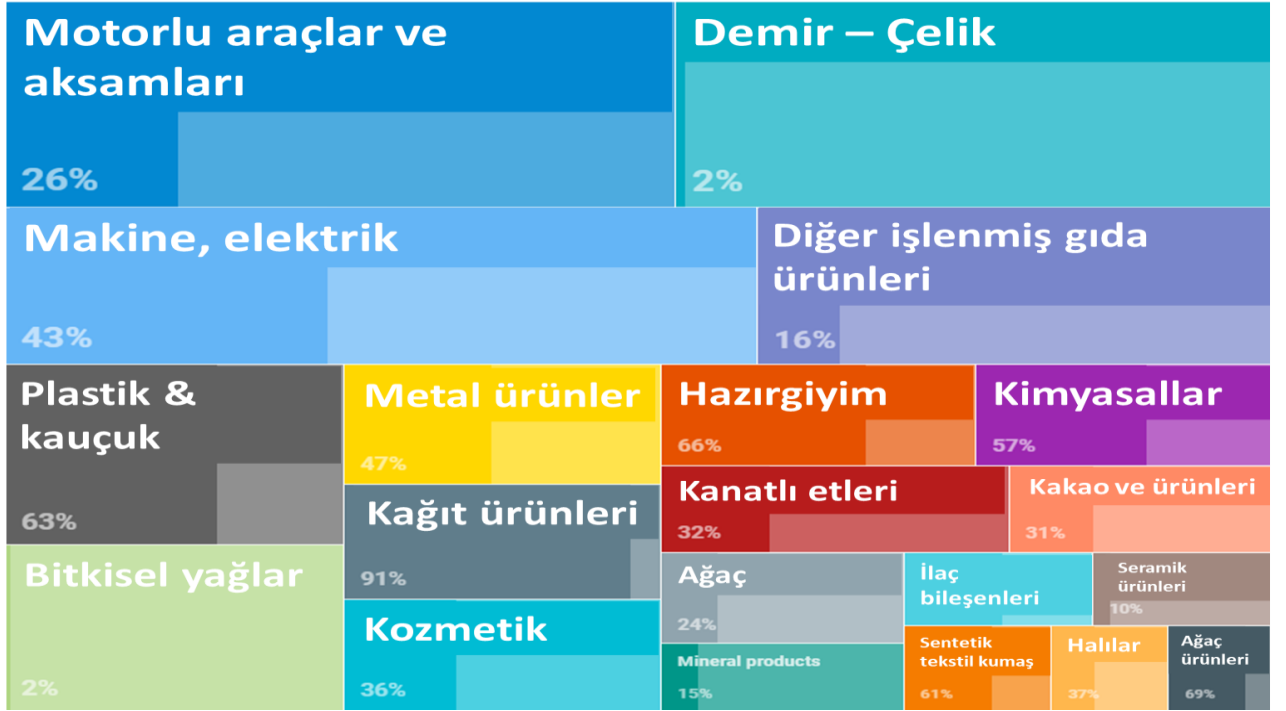
• **Tacikistan'ın Dış Ticaret Hacminin GSYH'ye Oranı – Trade Openness (Türkiye ile karşılaştırma)**
(IMF, TradeMap, 2012-2021)

• **Tacikistan'a İhracatımızda Sektörler**
(TİM, 2021)

SEKTÖR	2020 (x1000\$)	2021 (x1000\$)	Değişim %
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	34.917	48.522	39%
Elektrik ve Elektronik	15.353	29.632	93%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	23.631	29.613	25%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	17.374	21.475	24%
Tekstil ve Hammaddeleri	12.328	18.822	53%
Demir ve Demir Dışı Metaller	10.321	14.819	44%
Makine ve Aksamları	11.434	12.378	8%
Otomotiv Endüstrisi	4.083	11.991	194%
İklimlendirme Sanayii	8.021	10.623	32%
Deri ve Deri Mamulleri	2.740	9.862	260%
Mücevher	7.181	9.189	28%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	6.061	7.818	29%
Çelik	3.091	3.655	18%
Kuru Meyve ve Mamulleri	626	2.427	288%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ür.	675	1.691	150%
Halı	705	1.337	90%
Madencilik Ürünleri	273	1.021	274%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	752	855	14%
Yaş Meyve ve Sebze	104	456	340%
Savunma ve Havacılık Sanayii	35	385	987%
Süs Bitkileri ve Mamulleri	226	321	42%
Diğer Sanayi Ürünleri	91	212	134%
Tütün	55	181	229%
Gemi, Yat ve Hizmetleri	13	111	778%
Meyve Sebze Mamulleri	67	81	22%
Fındık ve Mamulleri	7	24	270%

• Türkiye'nin Tacikistan'a ihracat potansiyeli yüksek olan ürün grupları

Ülkemizin Tacikistan'a ihracat potansiyeli en yüksek olan ürün grupları şunlardır:

Sıra	Ürün grubu	Gerçekleştirilen ihracatın potansiyel ihracata oranı
1	Motorlu araçlar ve aksamları	% 26
2	Demir - çelik	% 43
3	Makine, elektrik	% 2
4	Diğer işlenmiş gıda ürünleri	% 16
5	Plastik & kauçuk	% 63
6	Bitkisel yağlar	% 2
7	Metal ürünler	% 47
8	Kâğıt ürünleri	% 91
9	Kozmetik	% 36
10	Hazırgiyim	% 66
11	Kimyasallar	% 57
12	Kanatlı etleri	% 32
13	Kakao ve ürünleri	% 31
14	Ağaç	% 24
15	Mineral ürünler	% 15
16	İlaç bileşenleri	% 53
17	Seramik ürünleri	% 10
18	Sentetik tekstil kumaş	% 61
19	Halılar	% 37
20	Ağaç ürünleri	% 69

- **Ürün grupları bazında potansiyeli yüksek ürünler**

1. Motorlu araçlar ve aksamaları ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)
870120	Çekiciler; yarı römorklar için
870590	Özel amaçlı diğer motorlu taşıtlar
870423	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi>20 ton)
871639	Yük taşımaya mahsus römork ve yarı römorklar

2. Demir - çelik ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb şekil bozuklukları olan)
720839	Sıcak mamul demir, çelik rulo (kalınlık<3mm. diğer)
721499	Diğer demir/çelik çubuklar (diğer)
730630	Demir veya alaşımsız çelikten kesiti daire şeklinde olan diğer borular
721391	Filmaşın (çap<14mm. enine kesiti daire şeklinde)

3. Makine, elektrik ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)
850423	Sıvı dielektrik transformatörleri;gücü>10000 kVA
853720	Kontrol-dağıtım tabloları (gerilim >1000 v.)
851660	Diğer elektrikli fırınlar, ocaklar, ızgaralar vb.
845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makineleri-kapasitesi=<10 kg

4. Diğer işlenmiş gıda ürünleri grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
190531	Tatlı bisküviler
190532	Waffle ve gofretler
170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri
200819	Diğer sert kabuklu meyve ve karışımlarının konserveleri
151790	Margarin; diğer

5. Plastik & kauçuk ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
391620	Vinil klorür polimerlerinden monofil, çubuk, profiller-eni kesiti >1mm
392010	Etilen polimerlerden-levha, pelikül, lamlar-takviyesiz
401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni
391722	Tüpler, borular, hortumlar (sert) propilen polimerlerinden
392330	Plastikten damacana, şişe, matara vb eşya

6. Bitkisel yağlar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
151219	Ayçiçeği tohumu yağları (diğer)
151710	Margarin (sıvı margarin hariç)
151229	Pamuk tohumu yağları; diğer
151211	Ayçiçeği tohumu yağları; ham
150710	Soya yağı ve fraksiyonları; ham

7. Metal ürünler ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı
730820	Demir/çelikten kuleler ve pylonlar
730830	Demir/çelikten kapı, pencere vb. çerçeveleri ile pervazları ve kapı eşikleri
732219	Demir/çelikten radyatör, aksam ve parçaları
732690	Demir/çelikten diğer eşya

8. Kâğıt ürünleri grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya
481420	Duvar kâğıtları vb. duvar kaplamaları (pürtüklü, kabartmalı, boyalı, dekoreli, sıvalı)
481920	Oluksuz kâğıt/kartondan katlanabilir kutu-mahfazalar
481910	Oluklu kâğıt/kartondan kutu ve mahfazalar
482210	Dokumaya elverişli iplik bobin, masura, vb. kâğıt, karton esaslı

9. Kozmetik ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

340111	Tuvalet için (tıbbi ürünler dâhil)
340119	Sıvanmış/kaplanmış kâğıt vatka, keçe, dokunmamış mensucat
340120	Diğer şekillerdeki sabunlar
330510	Şampuanlar
330720	Vücut deodorantları ve ter kokusunu önleyici deodorantlar

10. Hazırgiyim ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan
620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan
610990	Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)
610510	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan (örme veya kroşe)

11. Kimyasallar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

340220	Yüzey aktif diğer organik müstahzarlar (perakende)
321410	Macunlar, reçineli çimento vb.ile boyacılıkta kullanılan dolgu ve sıvama maddeleri
320890	Esası diğer sentetik/tabii polimer olan; susuz ortanda eriyen/dağılan boya, vernik
321490	Ateşe dayanıklı olmayan sıvama müstahzarları
320910	Esası akrilik/vinil polimer olan; sulu ortanda eriyen/dağılan boya ve vernik

12. Kanatlı etleri ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

20712	Horoz ve tavukların parçalanmamış etler (dondurulmuş)
20714	Horoz ve tavukların parçalanmış et ve sakatatı (dondurulmuş)

13. Kakao ve ürünleri grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
180690	Diğer çikolata, kakao içeren gıda müstahzarları
180631	Diğer gıda müstahzarları; ağırlığı =< 2 kg, kakao/çikolata içeren (doldurulmuş)
180632	Kakao müstahzarları (kalıp/dilim/çubuk)-dondurulmamış
180500	Kakao tozu (ilave şeker/diğer tatlandırıcı maddeler içermeyen)
180620	Kakao müstahzarları (ağırlığı; >2 kg sıvı/hamur/toz/kalıp/dilim/çubuk vs.)

14. Ağaç ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
440910	Kenarına, yüzüne şekil verilmiş iğne yapraklı ağaçlar
440792	Uzunlamasına kesilmiş kayın; kalın >= 6mm.
441090	Diğer odunsu maddelerden elde edilen levhalar
440791	Uzunlamasına kesilmiş meşe; kalın >= 6mm.

15. Mineral ürünler grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
680221	Mermer, traverten ve su mermeri (yontulmuş/kesilmiş)
680291	Mermer, traverten ve su mermeri (işlenmiş/yontulmamış)
252321	Çimento; portland; beyaz
680911	Levha, karo vb.; alçıdan, yüzü sadece kağıt/kartonla kaplanmış/takviyeli
252329	Çimento; portland; diğer

16. İlaç bileşenleri ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
300420	Antibiyotikleri içeren ilaçlar (dozlandırılmış veya perakende satış için ambalajlanmış)
300450	Vitaminleri veya 29.36 Pozisyonundaki diğer ürünleri içeren diğer ilaçlar (dozlandırılmış, perakende için)
300410	Penisilanik asit bünyeli penisilinler vb. türevleri (dozlandırılmış)
300670	Tıp/veterinerlikte bedenin bölümünü yağlayıcı/tıbbi aletleri bileştirmede kull. jeller
300230	Veterinerlikte kullanılan aşılar

17. Seramik ürünleri grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
691090	Seramikten musluk taşı, lavabo ve ayakları, küvet, bide, pisuar vb; diğer
691110	Porselen ve çiniden sofrta ve mutfak eşyası
690210	Ateşe dayanıklı tuğla (mgo, cao/cr2o3 oranı >%50, mg, ca/cr içeren)
690220	Ateşe dayanıklı tuğla, blok, karo (alümin, silis-bileşimleri>%50)
691200	Seramikten sofrta, mutfak, diğer ev ve tuvalet eşyası (porselen ve çini hariç)

18. Sentetik tekstil kumaş ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
560312	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni lifden (m2 ağır; 25..70gr.)]
580137	Sentetik ve suni liflerden çözgü iplikli kadife ve pelüş
560314	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni lifden (m2 ağır; 150gr. ve +)]
540110	Sentetik lifden dikiş ipliği
540233	Poliesterden tekstürize iplik (dikiş hariç)

19. Halılar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
570320	Naylon/diğer poliamidlerden tuftte halı (yer kaplamaları)
570330	Suni/sentetik tuftte halı (yer kaplamaları)
570390	Halı ve yer kaplaması (dokunabilir diğer maddeden)
570500	Diğer halı ve yer kaplamaları (dokumaya elverişli diğer maddelerden)

20. Ağaç ürünleri ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
940350	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar
441820	Kapı-kasaları, eşikleri, pervazları ağaçtan
940360	Diğer ahşap mobilyalar
940140	Yatak haline getirilebilen oturma mobilyası (kamp ve bahçe için hariç)
940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar